MT-besluit gemeente Aalten

Zaakkenmerk/Onderwerp	Z/24/159747/Concept Regionaal Beleidsplan 2025-2028, Regionaal Risicoprofiel 2025-2028 en Regionaal Dekkingsplan 2025-2028 Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Verantwoordelijk organisatieonderdeel	A2 Team Bestuursondersteuning en Veiligheid
Zaakkenmerk/Documentkenmerk	Z/24/159747/D-530817
Vertrouwelijkheid	Openbaar

Toelichting voorstel

Samenvatting	A.B. Stapelkamp (burgemeester) Elke Veiligheidsregio in Nederland moet volgens de Wet veiligheidsregio's om de vier jaar een regionaal beleidsplan, een regionaal risicoprofiel en een regionaal dekkingsplan maken. Deze documenten vormen de basis van het werk van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (hierna VNOG) voor de aankomende vier jaren. Voorgesteld wordt: 1. Kennis te nemen van het concept regionaal Beleidsplan 2025-2028, Regionaal Risicoprofiel 2025-2028 en Regionaal Dekkingsplan 2025-2028 Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland. 2. De raad voorstellen een zienswijze in te dienen op het concept regionaal Beleidsplan 2025-2028, Regionaal Risicoprofiel 2025-2028 en Regionaal Dekkingsplan 2025-2028.
Voorgestelde beslispunten	De beslispunten zijn: 1. Kennis te nemen van het concept regionaal Beleidsplan 2025-2028, Regionaal Risicoprofiel 2025-2028 en Regionaal Dekkingsplan 2025-2028 Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland. 2. De raad voorstellen een zienswijze in te dienen op het concept regionaal Beleidsplan 2025-2028, Regionaal Risicoprofiel 2025-2028 en Regionaal Dekkingsplan 2025-2028.
Besluit	Akkoord.
Inleiding	Elke Veiligheidsregio in Nederland moet volgens de Wet veiligheidsregio's om de vier jaar een regionaal beleidsplan, een regionaal risicoprofiel en een regionaal dekkingsplan maken. Volgens de wet moeten deze documenten éérst aan de gemeenteraden en partners worden voorgelegd. In de gemeenschappelijke regeling VNOG 2024 is opgenomen dat het beleidsplan ter zienswijze wordt voorgelegd aan de raden. Deze documenten vormen de basis van het werk van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (hierna VNOG) voor de aankomende vier jaren. Het regionaal beleidsplan vormt het strategische beleidskader voor de VNOG en beschrijft de koers en speerpunten voor de aankomende vier jaren. Middels het regionaal risicoprofiel wordt er een overzicht gegeven van de aanwezige risicovolle situaties en de soorten incidenten die zich voor kunnen doen in de regio. Het regionaal dekkingsplan maakt operationele prestaties van de brandweer inzichtelijk en hoe dit zich verhoudt tot de daaraan door de wetgever gestelde eisen (waaronder maar niet beperkt tot de opkomsttijden).
Argumenten	Tijdens het vaststellen van het vorige Regionaal Beleidsplan 2021-2024, Regionaal Risicoprofiel 2021-2024 en Regionaal Dekkingsplan 2021-2024 zijn er door de gemeente Aalten verschillende zorgen en bezwaren gedeeld met de VNOG. Deze discussie willen we niet opnieuw voeren, de besluitvorming van de VNOG was duidelijk en die respecteren we. Echter zijn onze zorgen er nog steeds aangezien de kwetsbaarheid steeds groter wordt en het lijkt ons goed om onze zorg nog eens te verwoorden. Samenloop van incidenten, steeds grotere risico's door extreem weer en steeds grotere kwetsbaarheid van onze samenleving maken dat de eisen die aan de robuustheid van onze organisatie steeds groter worden. De inkrimping van het aantal voertuigen op een tiental posten en het daardoor verminderen van het minimaal aanwezige aantal vrijwilligers op die posten staat daarmee op gespannen voet. Overigens is er toen ook een Aaltens amendement ingediend en door het Algemeen Bestuur VNOG overgenomen. Deze had betrekking tot het versterken van de samenwerking met onze Duitse buren. Inmiddels is grensoverschrijdende samenwerking als speerpunt opgenomen.

Voorgesteld wordt om hier complimenten over te geven. De concepten Regionaal Beleidsplan 2025-2028, Regionaal Risicoprofiel 2025-2028 en Regionaal Dekkingsplan 2025-2028 Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland zijn goed leesbaar en de gekozen lijn is duidelijk. Niettemin zijn er enkele punten die worden voorgesteld aan de raad om in te brengen als zienswijze.

1. Regionaal Beleidsplan 2025-2028

De VNOG heeft vijf reguliere opgaven. Binnen deze opgaven hebben zij de aankomende jaren zes speerpunten met bijbehorende acties.

De reguliere opgaven van de VNOG zijn:

- Het voorkomen, beperken en bestrijden van incidenten, rampen en (langdurige) crises;
- Zelfredzaamheid & (risico)bewust;
- Vakbekwaam & deskundig;
- Sterke informatiepositie;
- Een gezonde en financiële basis en betrokken medewerkers (randvoorwaarde).

De VNOG gaat in de periode 2025-2028 (speerpunten);

- De crisisorganisatie zo inrichten dat de VNOG flexibel in kan spelen op ieder type incident, ramp of crisis. Daarbij wordt er gewerkt vanuit een stevige 24/7 informatiepositie t.a.v. risico's, rampen en (dreigende) crises, die de crisisbesluitvorming ondersteunt. Daarnaast is de VNOG in staat om landelijke uitdagingen op te pakken en speelt een actieve rol in regionale samenwerking;
- De grensoverschrijdende samenwerking een verdere impuls te geven, zowel internationaal als met andere veiligheidsregio's (oost-5 samenwerking). De afgelopen jaren is namelijk het belang van een goede samenwerking, coördinatie, afstemming en kennis van elkaars structuren, werkwijzen en cultuur nog belangrijker geworden;
- De informatievoorziening versterken. De VNOG brengt op een (cyber)veilige manier de informatie bij elkaar, duidt deze en stelt die beschikbaar aan medewerkers, partners en de omgeving. Hierbij gaat zij met strategische partners in de regio, interregionaal, nationaal en internationaal optrekken;
- De organisatie aantrekkelijk houden voor (nieuwe) medewerkers. Dit gaat zij doen door het stimuleren van talenten van medewerkers en hen blijvend te kunnen laten werken aan hun vakkennis en vaardigheden. Daarnaast dient het personeelsbestand een weerspiegeling van de samenleving te zijn;
- Werken aan het voorkomen, beperken en bestrijden van (onbeheersbare) natuurbranden. Natuurbrandbeheersing is een actueel, urgent en prominent onderwerp. Naast veiligheid voor mensen is aandacht voor bescherming van natuurwaarden en continuïteit in vitale infrastructuur van noodzakelijk belang om maatschappelijke ontwrichting en grote economische schade te voorkomen;
- Steeds betere gedragsinterventies ontwikkelen die gestoeld zijn op gedragswetenschappelijke methodes, toonaangevend zijn/blijven en een deskundige gedragsadviseur zijn voor regionale en gemeentelijke gedragsvraagstukken. De VNOG is momenteel koploper in het land binnen dit aandachtsveld en wil zich hier graag verder op blijven inzetten.

1.1 Regionaal Beleidsplan voldoet aan verwachtingen

Bovenstaande speerpunten helpen bij de uitvoering van de gemeentelijke crisisorganisatie, het voorbereid zijn op rampen en crises en het verbeteren van de dienstverlening naar inwoners gedurende een ramp of crisis.

1.2 Burgerparticipatie – maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht

In het rapport van het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) van mei 2024 'Verkenning naar het versterken van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht in tijden van crisis' wordt aangegeven dat burgers en organisaties graag helpen in geval van rampen en crises. Dat is de afgelopen jaren met de coronacrisis en de vluchtelingenstromen uit Syrië en Oekraïne wederom gebleken. Daarbij wachten zij niet op de overheid maar nemen zelf initiatief. Zoals in dit rapport wordt vermeld is er vooralsnog altijd weinig aandacht voor de structurele inzet van deze niet-traditionele partners in de veiligheidsketen. In het regionaal Beleidsplan 2025-2028 VNOG komt dit niet terug. Dit terwijl onze gemeente ook als kernwaarde 'dichtbij' stelt. De gemeente Aalten ziet graag dat burgerparticipatie een groter onderdeel wordt ten tijde van rampen en crises en dat de VNOG hier op intensiveert.

1.3 Pagina 17 - informatie uitwisselen en gezamenlijk optrekken

Op pagina 17 onder "wat gaan we doen om daar te komen" bullet 3 staat "Het nadenken over toekomstscenario's zou eigenlijk in gezamenlijkheid moeten plaatsvinden". Het woord "eigenlijk" impliceert dat dit niet gebeurt. Voorgesteld wordt de vraag te stellen wat de VNOG hiervan weerhoudt of dat dit woord weg kan.

2. Regionaal Risicoprofiel 2025-2028

Het regionaal risicoprofiel is tot stand gekomen door medewerking van een grote groep professionals, waaronder maar niet beperkt tot gemeenten, brandweer, GHOR, politie, defensie, waterschappen en Rijkswaterstaat. Deze deskundigen hebben een actieve inbreng gehad bij de risico-inventarisatie, ontwikkeling van incidentscenario's en de analyses en het eindproduct. Daarnaast geeft het risicoprofiel een duidelijk beeld van de kans en impact van verschillende soorten rampen en crises.

2.1 Crisistype verstoring telecommunicatie en ICT

In het regionaal risicoprofiel is het crisistype verstoring telecommunicatie en ICT opgenomen. Dit crisistype richt zich op de maatgevende scenario's van 'grootschalig, langdurige uitval van internet en telefonie' en 'cyberaanval op gemeente' .

Uit het jaarlijkse Cybersecuritybeeld Nederland blijkt dat ondanks de inspanningen om cyber weerbaarheid te vergroten, er sprake is van scheefgroei met de toenemende dreiging. Die scheefgroei vergroot het risico op ontwrichting van onze samenleving. Zij stellen dat het niet zozeer de vraag is of de overheid, bedrijven, instellingen of organisaties worden aangevallen, maar wanneer. Door de breedte van het thema en de dreigingscategorieën lijkt het ons dat het moeilijk is om generaliserende conclusies te trekken over de waarschijnlijkheid en impact van de onderliggende fenomenen in relatie tot specifieke veiligheidsbelangen. Voorgesteld wordt de VNOG te vragen of dit crisistype niet hoger moet worden ingeschaald. Hoewel wij begrijpen dat ICT-problemen op veiligheid beperkt zijn en dit wordt aangevlogen als een exceptioneel risico, kan het bij samenloop in omstandigheden een zorgelijke situatie worden waarin we allemaal zwaar ontregeld raken/zijn.

3. Regionaal Dekkingsplan 2025-2028

Het regionaal dekkingsplan wordt de huidige kazernespreiding, het aantal eenheden en de organisatievorm van de brandweerzorg van de VNOG omschreven. Het materiaalspreidingsplan zit nog in de implementatiefase. De interne samenwerking tussen risicobeheersing, vakbekwaamheid en operationele informatievoorziening in het risicogericht voorbereiden naar incidenten werkt naar behoren. Tijdens het vorige regionale dekkingsplan 2021-2024 zijn er verschillende zorgen gedeeld met de VNOG. Dit omdat de voorzieningen worden aangepast maar hoe werkt dit door tijdens langdurige inzetten? Tijdens zware belasting worden we immers automatisch ook kwetsbaarder. Deze discussie willen we niet opnieuw voeren echter zijn onze zorgen nog niet weggenomen aangezien de kwetsbaarheid steeds groter wordt.

Op pagina 42 staan de mediaantijden over 2019, 2020 en 2021 van alle prio 1-incidenten.

Aalten: 0:05:36 - Dinxperlo: 0:04:28

Deze tijden zijn geen prestatie indicatoren. Deze worden aangeleverd vanuit de gedachte dat de VNOG de beste hulpverlening in de kortste tijd wil bieden. Hierbij is het fijn als de eenheden vlug weten uit te rukken, maar voor gebruik in het dekkingsplan en de inzetplannen bij de meldkamer is dit feitelijke informatie. Hiermee kunnen zij bijvoorbeeld vaststellen welk gebied we bedienen en wanneer andere eenheden gealarmeerd moeten worden.

3.1 Gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen

In bijlage 5 bij het dekkingsplan onder punt 2 'gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen' wordt aangegeven dat een groot gedeelte van deze objecten (gebouwen voor slapende niet-zelfredzame') zijn voorzien van een doormelding van het brandalarm naar de hulpdiensten. Een voorgestelde vraag aan de VNOG is of zij een inschatting kunnen maken van het percentage waarbij dit wel het geval is en bij hoeveel niet? Zo ja, hoe ligt de verhouding dan en wat kunnen we, VNOG en gemeenten, verder doen om het percentage met een doormelding te vergroten?

Samenvatting

Voorgesteld wordt om bovenstaande punten te adviseren aan de raad om in te dienen bij de VNOG. Daarnaast wordt voorgesteld de VNOG mee te geven dat, zoals ook aangegeven in onze zienswijze op de programmabegroting 2025-2028 VNOG, er nog geen helderheid is op de aankomende ravijnjaren bij gemeenten. Daarom wordt aangedrongen terughoudend te zijn met nieuw beleid waar kosten aan verbonden zijn.

Kanttekeningen

Het college kan ook adviseren aan de raad om geen zienswijze in te dienen. Dan wordt de VNOG hierover geïnformeerd en dit houdt in dat we aangeven dat we akkoord zijn met het concept regionaal Beleidsplan 2025-2028, Regionaal Risicoprofiel 2025-2028 en Regionaal Dekkingsplan 2025-2028 en deze voor kennisgeving hebben aangenomen.

Overleg gevoerd met

- Portefeuillehouder A.B. Stapelkamp (burgemeester)
- Bestuursondersteuning en Veiligheid: A. Kruiniger (teammanager)

Vervolgstappen en planning

De reactie van de gemeenteraad dient voor 1 november 2024 bij de VNOG ingediend te zijn. De definitieve vaststeling van de documenten is voorzien in de vergadering van het algemeen bestuur VNOG op 12 december 2024.

Participatie

N.v.t.

Communicatie	Het raadsbesluit wordt gecommuniceerd naar de VNOG (uiterlijk 1 november 2024).